

Samráðingarnar um stjórnaarskipanarmálið

Flokkanna stjórn

Av P. M. Dam

Við byrjanina av samráðingunum vóru allir partar samdir um, at áðrenn nakar flokkur legði endaligt uppskot fram skuldi ein høvuðsorðadráttur, »Generaldebat«, fara fram um teir einstaku tåttarnar.

So varð gjørt.

Flokkarnir søgdu sína støðu til teir einstaku stjórnaarspurningarnar. Tá ið tað var av, skuldi ríkisstjórnaarsnevndin seta fram sitt svar.

Hetta svarið kom í hesum samráðingargruppukoti av 25. 2. 1. 46.

Den af Ministeriet valgte Delegation og Lagtingets Delegation har under en fri Forhandling drøftet Spørgsmaalet om Færøernes fremtidige Stilling i Forhold til Danmark. Af de færøske Repræsentanter er der under disse Drøftelser gjort Rede for de færøske politiske Partiers principielle Synspunkter overfor dette Spørgsmaal. Ministeriets Delegation har givet Udtryk for, at man, hvis Færinger maatte ønske den fulde Selvstændighed og Ophor af det historiske Samhørsforhold med Danmark, fuldt ud vil respektere derte Ønske, samt at man, saafremt Færinger deler det danske Ønske om Opretholdelse af Samhørsforholdet, vil være rede til i det Omfang, det skønnes naturligt foreneligt med Samhørsforholdet, at imødekomme færøske Ønsker om Adgang for den færøske Befolkning til gennem sin egen folkevalgte Repræsentation og egne Styrelsesorganer at træffe Bestemmelser om og administrere egne Forhold. Delegationerne har paa Grundlag heraf søgt at finde frem til en Samhørsordning, der med Opretholdelse af Færøerne som en Del af Danmarks Rige, men under fuld Anerkendelse af det færøske Folks nationale og sproglige Egenart kan fastlægge og sikre Principerne for Øernes Styre ved egne Organer inden for de Rammer, der nødvendigt eller naturligt følger af Færøernes Stilling som en Del af Riget.

Delegationerne er enedes om, at den fremtidige Ordning ud fra disse Synspunkter maatte kunne formes paa følgende Grundlag:

1. Færøerne udgør som hidtil en Del af Danmarks Rige og omfattes af Danmarks Riges Grundlov.

2. Færøerne er repræsenteret i Rigsdagen ved mindst 2 Medlemmer. Saalenge Rigsdagen er delt i de nuværende to Ting, har Færøerne 2 Repræsentanter i Folketinget og 1 Repræsentant i Landstinget.

3. Det færøske Flag anerkendes som særligt Flag for Færøerne. Medens

Statens Tjenestemænd, Institutioner og Fartøjer paa Færøerne udelukkende anvender Rigsslaget, har private Personer og private og kommunale Institutioner paa Færøerne Ret til at anvende enten Rigsslaget eller det færøske Flag; samme Ret har Fartøjer, hjemmehørende paa Færøerne.

4. Det færøske Sprog anerkendes sammen med Dansk til Anvendelse i Skole og Kirke, i den færøske Administration og som Lov- Retssprog med de Begrænsninger, som følger af praktiske Hensyn og Hensynet til Rigets Enhed.

5. Ved Lov gives der Lagtinget Myndighed til at give Retsregler for Færøerne paa Omraader, der ikke berører Riget og ikke medfører Udgifter for Statskassen. Herunder falder ogsaa Omraader, der almindeligvis er Lovgivningsomraader, f. Eks. med Hensyn til Skat i det Omfang, hvori det er foreneligt med Grundlovens Regler.

6. Der indføres en Ordning, hvorefter de af Rigets Organer udfærdigede Love almindeligvis først træder i Kraft paa Færøerne, efter at Lagtinget har givet Tilslutning hertil, eventuelt med de af Forholdets Natur flydende Ændringer. Undtagelse fra den almindelige Regel maa dog gøres for Grundlove, Finanslove og andre Love, der efter deres egen Karakter ikke kan være undergivet en saadan Begrænsning.

7. Skatten paa Færøerne opkræves som Kommuneskat og Lagtingsskat efter Lagtingets Bestemmelse.

8. Efter Rigets Bevillingsmyndigheders Bestemmelse gives der som hidtil paa Finansloven Bevillinger til sociale og kulturelle Formaal, til Erhvervenes Ophjælpning o. lign.

9. Ved Udfærdigelse af dansk Pas og Nationalitetsbevis for Færinger kan infojes Ordet »(Færing)«.

10. Forvaltningen paa Færøerne forestaas af en 5 Mands Styrelse (Forvaltningsraadet), bestaaende af en af Kongen udnævnt Formand (Rigsombudsmanden) og 4 af Lagtinget valgte Medlemmer. Denne Forvaltning omfatter baade de Omraader, der er bestemt ved Rigets Lovgivning, de særlige Bevillingsomraader og de af Lagtingets Bestemmelserret omfattede Omraader.

11. Rigsombudsmanden, Dommeren og Politimesteren og deres Medhjælpere

er ansat af Staten, Postvæsen, Fyrvæsen og Fiskerikontrol forbliver Statsfunktioner. Med Hensyn til Folkekirkens Præster har det sit Forblivende ved den nuværende Ordning. Iøvrigt undersøges det nærmere, hvorvidt Ansættelse af hidtidige Stats-tjenestemænd kan henlægges til Forvaltningsraadet.

12. Der søges ved Stats- og færøsk Finansiering oprettet en færøsk Kreditinstitution til Erstatning af Kreditforeninger og til Forvaltning af den offentlige Udlaansvirksomhed paa Færøerne.

13. Der aabnes Mulighed for direkte Medvirken fra færøsk Side ved Afslutning gennem Udenrigstjenesten af Handelsaftaler, der særlig er af Interesse for de færøske Erhverv, navnlig Fiskeriet. (Framhald).

Bræv til Føroya deild Reyða Krossar

Frá Frelsunarherinum í Norður-Noreg hevur Føroya deild Reyða Krossar fingið fylgjandi bræv:

Sofia Petersen, Thorsh., Færøerne. Kjære ukjente Venner.

Som den lykkelige mottaker av den storstilte gave til Finmark, maa jeg paa samtlige vegne, som har faatt mottage de verdifulde og for denne landsdel saa praktiske og gode klær som er sendt os, si en hjertevarm takk.

Den dagen jeg fra tollen gik hjem ved siden av lasset med gaven fra Færøerne, hele 40 pakker tøj, var jeg straalende glad, men da jeg hadde set det tøj som disse pakker inneholdt, var jeg dybt beveget, det er umuligt for meg aa beskrive mine følelser i det øyeblikk.

I mit Hjerter steg der en bønn til Gud: herre gud, velsigne hver og en som med strev og oppoffrelse av tid, penger og velvære har vært med om aa saa mange barn først og fremst, og siden mor og andre som har faatt nytte av denne velsignelse, saa megen glede.

Jeg skulle ønske jeg var i stand til fuldt ud aa beskrive hvordan det var aa se den lykke disse herlige gaver har brakt.

Tenk dem en mor se sit barn fillet og frysende fordi de ikke eide noget aa ha paa dem og fordi det heller ikke kunne skaffes for penger, det de behøved aa ha paa dem, men nu: -- Som sendt fra himlen kommer gaven fra varmkjertede mennesker paa den annen side havet.

Tenk dem aa se mor og far se sit barn straalende glad, klyvende opp paa en stol for aa kunne se seg i speilet, staa der aa beundre seg i de nye fine klær, straalende over hele ansiktet og si: »Mamma, pappa er jeg ikke fin?« Jeg kan

forsikre at ikke bare en gang har dette hent, men mange, mange ganger.

Maa Gud velsigne Deres alle tilbake for hvaat Dere har gitt de mange Norske børn og ungdommer. Og en hjertevarm takk, fordi Dere har forundt meg den store ære og glede aa faa viderende til Finmark og Kirkenes i varme serdeleshet etter ønske. Hjertelig takk for tillid, men mest takk for de varme tanker og hjerter som har banket for det Norske folk, som trods alt har kommet lykkelig igjennem en stor trengsel. Takk for hvad Dere har gjort for oss.

Deres hengivne
(sign) H. J. Magnussen.
Brigaden.

Frá danska Reyða Krossi hevur Føroya deild fingið sendandi:

Fru Sofie Petersen,
Færøsk Røde Kors.

Vi beder Dem modtage en varm og hjertelig Tak for denne Gave, hvoraf vi haaber at kunne fordele i hvert Fald en Del inden Jul, og vi beder Dem bringe denne vor varme og hjertelige Tak ud til alle de fra de smaa Bygder, der har forarbejdet de sendte Ting med saa stor Flid og Offervilje og ogsaa har syet og strikket gode ønsker og varme Tanker ind i Tingene.

Ligeledes takker vi hjerteligt for de gode Jule- og Nytaarsønsker, som vi paa det varmeste gengælder.

Med Højagtelse
(sign) Kai Hammerich.

Stevnuskrá fyri Jóansøkustevnuna í Vági 1946

Sunnudagin 23. juni:

Gudstænasta
Fótbóltur
Hondbóltnr
Kappróður

Jóansøkudag:

Gudstænasta
Kappsvimjing
Kapprenning
Fótbóltur
Hondbóltnr
Fólkafundur

Luttakarar í kappsvimjing, kapprenning og kappróðri tekná seg hjá máltráð nr. 47 áðrenn 21. juni.

Vágur, 1. juni 1946.

Jóansøkunevndin.

Aðalfundur

verður í P/f »Samgongd«, Tvøroyri, tann 20. juni 1946 kl. 8 s.p. á A.T.s skrivstovu.

Stjórnin.